

پایه:	۱۰	موضوع:	فلسفه
تاریخ:	۹۴/۰۳/۲۵	ساعت:	۱۶

نام کتاب: نهایی المکمه، از اول المرحله المادی عشر تا پایان کتاب

لطفاً به همه سؤالات تستی و ۸ سوال تشریحی پاسخ دهید، در صورت پاسخ به همه، به سوال آخر نمره داده نمی‌شود (تستی ۱ و تشریحی ۲ نمره)

تستی

۱. علمنا بذاتنا المعبر عنه بـ«أنا» علم ج ۲۳۶
- أ. حصولی مفهومی ب. حصولی مصداقی ج. حضوری مصداقی د. حضوری مفهومی
۲. کدام گزینه درباره «برهان صدیقین» صحیح است؟ ب ۲۶۸
- أ. از وجود خداوند به وجود معلولی پی برده شود ب. از یک لازم وجود به لازم دیگر وجودی پی برده شود
- ج. از معلول به علت پی برده شود د. از غیر خدا به خداوند متعال استدلال شود
۳. این مطلب «عادة الله جرت على الإتيان بالمسببات عقيب الأسباب» لازمه کدام دیدگاه است؟ د ۱۲/۱۴ ۳۰۴ سطر ۱۱
- أ. حکماء ب. معتزله ج. متکلمین د. اشاعره
۴. مفيض الصور العقلية الكلية هو د ۲۴۹
- أ. النفس ب. امر مادی ج. جوهر مجرد مثالی د. جوهر مجرد عقلی

تشریحی

۱. عبارت «إنّ العقل والعقل والمعقول مفاهيم ثلاثة منتزعة من وجود واحد» و دلیل آن را توضیح دهید. ۲۶۰
- أما أنّه عقل فلائنه لتام ذاته وكونه فعلية محضة لا قوة معها يمكن أن يوجد و يحضر لشيء بالإمكان و كلّ ما كان للمجرد بالإمكان فهو له بالفعل فهو معقول بالفعل و اذ كان العقل متّحداً مع المعقول فهو عقل و إذ كانت ذاته موجودة لذاته فهو عاقل لذاته فكلّ مجرد عقل و عاقل و معقول.
- * إنّ التناقض بين التّصوّرین مرجعه إلى التناقض بين التصديقين كالتناقض بين الإنسان و اللاّ إنسان الراجعين إلى وجود الإنسان و عدمه الراجعين إلى قولنا: الإنسان موجود و ليس الإنسان بموجود. ۲۵۳
۲. دو نوع تناقض را توضیح دهید. ب. کدام یک به دیگری بر می‌گردد؟
- أ. تناقض بين دو تصور مثل انسان و لا انسان و تناقض بين تصديقين
- ب. تناقض بين تصوّرين به تناقض بين تصديقين برمی‌گردد، مثلاً إنسان و لا إنسان به الإنسان موجود و الإنسان ليس بموجود برمی‌گردد.
- * لا ريب أنّ هناك موجوداً ما و كل موجود فإنّه واجب لأنّ الشيء ما لم يجب لم يوجد فإن كان هو أو شيء منه واجباً لذاته فهو المطلوب و إن كان واجباً لغيره و هو علته الموجودة الواجبة فعليته إما واجبة لذاتها فهو و إما واجبة لغيرها فننقل الكلام إلى علة علته و هلمّ جراً. ۲۷۱
۳. برهان مذکور برای اثبات چیست؟ ب. دو قسم واجب در «كل موجود فإنّه واجب» را نوشته و بنویسید کدام یک به علت نیاز دارد.
- أ. اثبات واجب تعالی ب. یا واجب لذاته است و یا واجب لغيره که دومی به علت نیازمند است.
۴. مقصود از عبارت «إنّ العلوم ليست بذاتية للنفس» چیست؟ ۲۶۳
- أى أنّ ما تناله النفس من العلوم ليست ذاتية لها موجودة فيها بالفعل فى بدء كينونتها.

* ما سواه من الموجودات قائمة به قیام الرابط بالمستقل، فهي معلومة له في مرتبة وجوداتها علماً حضورياً. ۱۲/۱۱ ۲۸۹ سطر ۹

۵. مدعا و دلیل را توضیح دهید.

مدعا: واجب تعالی به همه موجودات ممکنه علم حضوری دارد.

دلیل: موجودات ممکنه معلول حق تعالی هستند و معلول، قیام ربطی به علت خودش دارد؛ بنابراین، همه موجودات نزد او حاضرند.

۶. به نظر مصنف، چرا با قاعده امکان اشرف نمی توان «ارباب انواع» یا «مُثُل افلاطونی» را اثبات کرد؟ ۱۲/۲۰ ۳۱۷/۱۶

زیرا شرط جریان قاعده امکان اشرف، احراز اتحاد ماهوی بین ممکن اخس و اشرف است که در مورد مثل افلاطونی، تحقق چنین امری اول الکلام است و اگر چنین شرطی را قائل نباشیم، به طور کلی این قاعده، مثبت مدعا نخواهد بود.

۷. مراتب چهارگانه عقل را نام ببرید. ۲۴۸

۱. عقل هیولانی. ۲. عقل بالملکه. ۳. عقل بالفعل. ۴. عقل مستفاد.

۸. عوالم سه گانه وجود را نام برده، خصوصیت هر کدام را بنویسید. ۱۲/۱۹ متوسط ۳۱۴/۳

۱. عالم تجرد تامّ عقلی: خصوصیت آن این است که هم ذاتاً و هم فعلاً مجرد از ماده و آثار است. ۲. عالم مثال: ذاتاً مجرد از ماده است ولی آثار ماده از قبیل شکل و ابعاد و اوضاع را دارد. ۳. عالم ماده و مادیات که ذاتاً مادی است و آثار ماده را نیز دارد.

* قیل: «إنّ الوجودات الإمكانية منقطعّة من طرف البداية فلا موجود قبلها إنّ الواجب تعالی و الزمان ذاهب من الجانبين إلى غير النهاية و صدره خال عن العالم و ذيله مشغول به ظرف له» و فيه أنّ الزمان نفسه موجود ممکن مخلوق للواجب تعالی فليجعل من العالم الذی هو فعله تعالی و عند ذلك ليس وراء الواجب و فعله أمر آخر. ۳۲۵

۹. دو نظریه مذکور در مورد زمان را توضیح دهید.

۱. زمان، امری مستمر است و قبل از خلقت عالم وجود داشته است ۲. زمان، امری حادث است و با عالم خلق شده است